

Predmet: **Povijest**

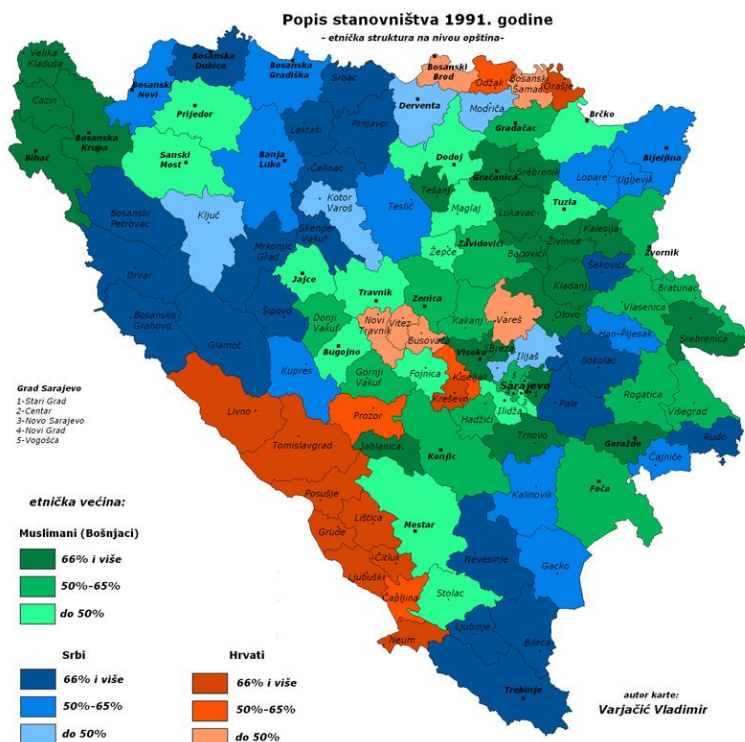
Nastavna cjelina: **Doba najnovijih promjena u svijetu i kod nas**

Nastavna jedinica: **Rat u Bosni i Hercegovini**

Razred: **IV. razred - opća gimnazija**

■ Velikosrpska agresija u Bosni i Hercegovini;

→ rat u Hrvatskoj nagovijestio je **agresiju** i na *Bosnu i Hercegovinu*. *Srpski predstavnici* na dijelu teritorija Bosne i Hercegovine, u kojem su **prevladavali Srbi**, proglasili su **Republiku Srpsku**. To je vodilo **raspadu Bosne i Hercegovine** na čijoj je strani bio **SAD**, smatrajući da se treba **poštivati** njezina *cjelovitost*. Ubrzo se *Slobodan Milošević* priprema za **rat**, *vojna agresija* je započela u **jesen 1991**. Tijekom jeseni 1991. *srpsko-crnogorski agresor* razarao je hrvatsko selo **Ravno** kod **Trebinja**. Vojna organizacija *muslimanskog naroda* bila je organizirana u **Armiji BiH**, a *Hrvati* su organizirali oružane snage nazvane **Hrvatsko vijeće obrane** (HVO). Sredinom 1992. proglašena je i hrvatska zajednica **Herceg Bosna**. Tijekom prve ratne godine **Srbi** su **Republici Srpskoj** priključili **70%** teritorija **Bosne i Hercegovine**. Izvan Republike Srpske ostale su *središnja Bosna* (većim dijelom pod vlašću muslimana) i *zapadna Hercegovina* (pod vlašću Hrvata). *Procjenjuje se da je oko 60 % stanovnika napustilo svoje domove, najviše su se iseljavali Hrvati* (manje Srbi i Muslimani)

1.listopada 1991. počeo je rat u BiH (spaljeno selo Ravno)

Washingtonski sporazum;

→ u cilju **zaustavljanja rata** održane su brojne *međunarodne konferencije* od 1992. do 1995. Na zahtjev **SAD-a** u ožujku 1994. sukob je **zaustavljen**. Predstavnici *suprotstavljenih strana* sastali su se u **Washingtonu**. Dogovoreno je da se teritorij Bosne i Hercegovine s većinskim hrvatskim i muslimanskim stanovništvom ustroji kao **hrvatsko-bošnjačka federacija** sastavljena od *federalnih jedinica* (županija - kantona). Muslimani su se nazvali *Bošnjacima*

Washingtonski sporazum

■ Spor velikosrpskih vođa;

→ bosanski Srbi predvođeni **Radovanom Karadžićem** smatrali su da što prije treba provesti ujedinjenje *Republike Srpske* i "*Republike srpske Krajine*" sa **Srbijom**. *S tim se nije slagao Milošević*. Kada je krenuo u rat s ciljem **ujedinjenja** svih *srpskih zemalja*, stanje je bilo drukčije. Sada se u *ratna zbivanja* uključuju **Europska unija** i **SAD**. Rasla je **napetost** između *Miloševića* i *Karadžića*. **Beogradska vlada** je u kolovozu 1994. **uputila** vladi *Republike Srpske* **ultimatum** da prihvati međunarodni projekt za **mir** u **Bosni i Hercegovini**, u **protivnom** će rezultat biti takav da će se učiniti i **zločin** prema **Srbima** u Bosni

■ Kraj rata u Bosni i Hercegovini;

→ potkraj svibnja 1995. *granatirana* je **Tuzla**. U srpnju su agresori osvojili **Srebrenicu**, gdje su pobili nekoliko tisuća muslimana. **Sarajevo** je bilo **izloženo velikom razaranju**. **HVO** i **Armija Bosne i Hercegovine** istodobno su prodrli na teritorij koji je bio pod kontrolom *Republike Srpske* u zapadnoj i sjevernoj Bosni, približili su se i **Banja Luci**. Stanovništvo je počelo bježati u Srbiju. **Hrvatsko - bošnjačke snage** zauzele su **23%** teritorija **Republike Srpske**, čija je vojska bila **porażena**. **Primirje** je potpisano **12. listopada 1995.**

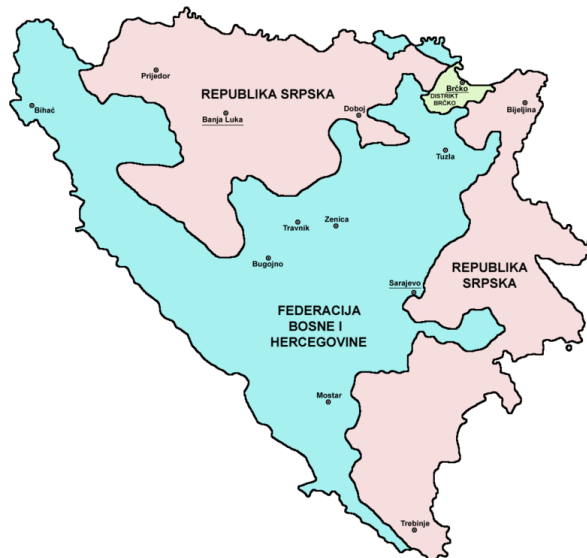
zgrada parlamenta BiH u plamenu

■ Daytonski sporazum;

→ nakon *srpskoga* vojnog poraza u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini SAD je pozvao predstavnike zaraćenih strana u Dayton (SAD), u cilju dogovora o *okončavanju rata* i *zaključenju mira*. Dogovori su trajali **2.-21. studenog** 1995. Uz nazočnost predstavnika SAD-a, *Europske unije* i *Rusije* sporazum su potpisali **Alija Izetbegović, Franjo Tuđman i Slobodan Milošević**. *Mirovni dogovor i plan za Bosnu i Hercegovinu svečano je potpisan u Parizu 12. prosinca 1995*. Tom događaju je prisustvovao i **Bill Clinton** (predsjednik SAD-a). Tim sporazumom je dogovoreno da će se BiH sastojati od **2 entiteta: Republike Srpske i Federacije BiH** i od **3 ravnopravna naroda**. Istočna Slavonija, Baranja i istočni Srijem vraćeni su u sastav Republike Hrvatske 1997.

Daytonski sporazum

Daytonska podjela BiH